

Karl Rahner, *Zur Theologie der Zukunft*, München 1971, Benzinger Verlag, s. 256.

Nazwisko Karola Rahniera nie wymaga reklamy we współczesnej teologii. Znakomity ten uczyony, autor 9-ciu już tomów *Schriften zur Theologie*, współredaktor nowego wydania *Lexikon für Theologie und Kirche* oraz encyklopedii *Sacramentum Mundi*, poza tym współpracownik wielu różnojęzycznych czasopism, podejmuje tym razem problematykę chrześcijańskiego widzenia przyszłości, czyli wypowiada się na jeden z najbardziej centralnych tematów tak w teologii, jak i w filozofii. Wiadomo bowiem, że problem czasu, jego sens i kierunek, nurtował ludzkość od bardzo dawna i znajdował rozmaite rozwiązania w zależności od rodzaju kultury i wyznawanego światopoglądu. Między innymi na pytania związane z trwaniem świata stara się dać odpowiedź filozofia marksistowska oraz wielu różnego rodzaju futurologów.

K. Rahner podchodzi do tego zagadnienia ze stanowiska teologa, ale teologa, który korzysta bardzo szeroko z filozofii i który uwzględnia wyniki nauk przyrodniczych. Stąd też w jego wykładzie znaleźć można nie tylko studium Pisma św. i Tradycji, lecz także polemikę z różnego rodzaju poglądami filozoficznymi oraz bardzo ścisły związek z całą kulturą ludzką. Do takiego rodzaju stanowiska zmusza autora pod pewnym względem zakres treściowy, jaki nadaje pojęciu „przyszłość”. Bierze je mianowicie w sensie jak najbardziej szerokim. „Przyszłość” w rozumieniu Rahniera to przecież nie tylko czasy ostateczne, ale całość rzeczywistości, która zależy w swoim istnieniu od Boga, która podlega nieustannemu rozwojowi i która zmierza do określonego celu.

W ramach 4-ech rozdziałów omówił Rahner kolejno zagadnienia związków historii zbawienia z dziejami świata, teologicznych zasad hermeneutyki wypowiedzi biblijnych na temat eschatologii, pojęcia czasu w teologii i historycznego charakteru tej ostatniej, następnie przedstawił kwestie stosunku chrześcijaństwa do ideologii jako takiej, chrześcijańskiej wizji człowieka i jej konfrontacji z nauką marksistowską, dalej teologiczną problematykę „nowej ziemi” oraz dopełniania się świata i wreszcie konkretne perspektywy przyszłości Kościoła oraz przyszłości teologii.

Tego rodzaju zestawienie tematów czyni książkę jedną zwartą całością, mimo iż jest ona w rzeczywistości zbiorem artykułów uprzednio

już drukowanych. Rahner świadomie zgromadził je w jednym tomie, ażeby w ten sposób ukazać możliwie wszechstronnie nurtujące go od dawna zagadnienie, i ażeby przez to służyć bardziej wydatną pomocą czytelnikowi. Opublikował je przecież w serii wydawnictw kieszonkowych (*Deutscher Taschenbuch Verlag*), czyli w formie nastawionej na jak najszerszy odbiór. Wydaje się, że dziełko to może spełnić również swoją rolę na gruncie polskim i z powodzeniem zasługiwałoby na przetłumaczenie go na nasz język.

Edward Ozorowski